

DRÁŽNÍ ÚŘAD, WILSONOVA 300/8, 121 06 PRAHA 2 VINOHRADY

sekce provozně-technická

Sp. zn.: NU-JRI0009/21	V Praze dne: 21.02.2022
Č. j.: DUCR-48022/21/Jf	Telefon: +420 972 241 835 (linka 328)
Oprávněná úřední osoba: Ing. František Janout	E-mail: janout@ducr.cz

**Uznávání certifikačních orgánů
pro certifikaci výrobců železničních kolejových vozidel
(Metodický pokyn)**

I. Úvod

1. Tento metodický pokyn je určen pro certifikační orgány žádající o uznání pro certifikaci výrobců železničních kolejových vozidel (dále jen „ŽKV“) a rovněž pro zaměstnance Drážního úřadu, kteří se podílejí a zároveň řeší prověřování podmínek žadatelů, na vydávání příslušných osvědčení a vyřizování další s tím spojené agendy.
2. Drážní úřad, jako drážní správní úřad podle § 54 odst. 1 zákona č. 266/1994 Sb., o dráhách, ve znění pozdějších předpisů, je národním bezpečnostním orgánem ve smyslu Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/798 ze dne 11. května 2016 o bezpečnosti železnic a Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/34/EU ze dne 21. listopadu 2012 o vytvoření jednotného evropského železničního prostoru. Drážní úřad jako národní bezpečnostní orgán je odpovědným orgánem za stanovení a odsouhlasení bezpečnostních požadavků pro svařování kovových materiálů při výrobě, opravách a údržbě ŽKV včetně uznávání certifikačních orgánů pro certifikaci výrobců ŽKV (pokud je požadováno) ve smyslu norem řady ČSN EN 15085 Železniční aplikace – Svařování železničních kolejových vozidel a jejich částí.
3. Výrobci ŽKV, kteří provádějí svařování ŽKV, musí být certifikováni schváleným akreditovaným certifikačním orgánem podle ČSN EN 15085-2 postupem podle certifikačního schématu NKV-CS-001 „*Postup certifikace EN 15085-2*“. Výrobcem ŽKV je každá organizace, která používá svařování pro výrobu, opravy nebo údržbu ŽKV a jejich částí včetně dokončujícího svařování odlitků, nebo organizace, která konstruuje svařovaná ŽKV nebo části svařovaných ŽKV nebo nakupuje nebo prodává svařované části pro montáž do ŽKV.
4. Požadavky pro svařování ŽKV a jejich částí jsou stanoveny v normách řady ČSN EN 15085 a ČSN EN ISO 3834 a v certifikačním schématu NKV-CS-001.

II. Podmínky pro uznání certifikačního orgánu

Certifikační orgán žádající Drážní úřad o uznání pro certifikaci výrobců ŽKV musí splňovat následující podmínky:

- a) nestrannost a nezávislost v oblasti norem řady ČSN EN 15085, ČSN EN ISO 3834 a dalších souvisejících předpisů vztahujících se k prokázání nestrannosti a nezávislosti použitých při certifikačním řízení vůči žadateli o certifikaci,
- b) odbornou způsobilost a dostatečnou praxi pro certifikaci výrobců, kterou prokáže např. doložením certifikačních případů srovnatelných firem,
- c) obecné požadavky na certifikační orgány, které certifikují produkty, procesy a služby na základě certifikačního schématu NKV-CS-001 „*Postup certifikace EN 15085-2*“ a ČSN EN ISO/IEC 17065 (*dále jen „certifikační norma“*) (resp. ČSN EN ISO/IEC 17067) zejména systémy řízení jakosti v procesu svařování podle norem a předpisů pro svařování ŽKV a jejich částí,
- d) mít v trvalém pracovním poměru min. dva odborně způsobilé auditory s odpovídající kvalifikací pro certifikaci výrobců ŽKV,
- e) auditoři, provádějící certifikaci výrobců ŽKV musí být vhodným způsobem průběžně vzdělávání a doškolování a jejich znalosti musí být ověřovány.

III. Uznání certifikačního orgánu

1. Osvědčení o uznání certifikačního orgánu pro certifikaci výrobců ŽKV vydává Drážní úřad ve správním řízení podle zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, na základě žádosti, která musí podle certifikačního schématu (ale také evropských zásad) obsahovat následující údaje a podklady o certifikačním orgánu:
 - a) název, sídlo a právní formu právnické osoby, která žádá o uznání certifikačního orgánu, jméno osoby nebo osob, které jsou jejím statutárním orgánem, jméno vedoucího a zástupce vedoucího certifikačního orgánu s jejich kontaktními údaji (čl. 4.1.1 certifikační normy),
 - b) výpis z obchodního rejstříku, příp. živnostenské listy, jako důkaz pravdivosti údajů,
 - c) organizační strukturu podle čl. 5.1.2 certifikační normy,
 - d) doklad o akreditaci od ČIA v prověřované oblasti podle ČSN EN 15085 a certifikačního schématu NKV-CS-001 „*Postup certifikace EN 15085-2*“,
 - e) doklady o plnění podmínek na certifikační orgán,
 - f) doklady o kvalifikaci auditorů podle čl. 6.1 certifikační normy (viz část IV. tohoto pokynu),
 - g) prohlášení, že certifikační orgán zajistí nestrannost a nezávislost při certifikačním řízení, a že bude dodržovat všechny platné normy a předpisy v oblasti svařování ŽKV včetně případných doporučení Drážního úřadu (viz též čl. 4.2. a 5.2. certifikační normy),
 - h) doklad o zaplacení správního poplatku podle položky 22 písm. b) sazebníku poplatků, který je přílohou zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů,
 - i) Drážní úřad vyžaduje přehled certifikovaných společností v sektoru kolejových vozidel, z důvodu ověření rozsahu předešlých zkušeností.
2. Po přezkoumání žádosti a předložených dokladů provede Drážní úřad šetřením na místě prověření podmínek certifikačního orgánu pro provádění certifikace výrobců ŽKV. V rámci tohoto šetření je veden s auditory odborný pohovor.

3. Drážní úřad na základě žádosti rozhodne o uznání certifikačního orgánu pro certifikaci výrobců ŽKV ve lhůtě podle zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů. Splňuje-li certifikační orgán stanovené požadavky a podmínky, vydá Drážní úřad příslušné osvědčení o uznání certifikačního orgánu s platností na dobu maximálně 5 let. Byla-li žádost zamítnuta, Drážní úřad v odůvodnění vydaného rozhodnutí uvede důvody, pro které nebylo osvědčení uděleno.

IV. Požadavky na odbornou způsobilost pracovníků certifikačního orgánu

Certifikační orgán musí splňovat tyto požadavky na odbornou způsobilost svých pracovníků pro certifikaci výrobců ŽKV:

- a) auditoři musí mít kvalifikaci (viz též Dokument EA-6/02 M:2013)
 - evropský/mezinárodní inženýr svařování (EWE/IWE), případně evropský/mezinárodní inspektor svařování (EWI-E/IWI-C) pro klasifikace v úrovni CL1 ; a minimálně 3 roky praxe ve svařování nebo
 - evropský/mezinárodní technolog svařování (EWT/IWT), příp. evropský inspektor svařování (EWI-T) a minimálně 3 roky praxe ve svařování a odbornou zkušenost ve funkci jako auditor na aplikace svařování nebo
 - koordinátor svařování úrovně A podle normy ČSN EN 15085-2 u výrobce pro svařování ŽKV s klasifikační úrovní CL 1 o minimální délce tři roky,
- b) auditoři musí mít dostatečné znalosti z oboru svařování ve výrobě, opravách a údržbě (např. jako osoba svářečského dozoru, inspektor kvality, výkonný pracovník v konstrukci nebo výrobě) a znalosti příslušných technických norem a souvisejících předpisů, především norem řady ČSN EN 15085, ČSN EN ISO 3834 a ČSN EN ISO 19011; záznamy o pravidelném školení se dokládají m.j. osvědčeními z odborných seminářů nebo certifikátem svářečského technika,
- c) auditoři musí prokázat odbornou způsobilost ve svařování a v defektoskopii drážních vozidel (osvědčení), jak je uvedeno výše v odstavci b), tohoto článku,
- d) auditoři musí splňovat požadavky certifikačního schématu NKV-CS-001 „*Postup certifikace EN 15085-2*“,
- e) auditor certifikačního orgánu může být i trvale spolupracující zaměstnanec jiného subjektu, uvedený v příručce jakosti certifikačního orgánu; u všech auditorů je nutné vést záznamy o jejich kvalifikaci, praxi a vzdělávání v souladu s požadavky čl. 6.1.2.2 certifikační normy,
- f) údaje o praktických zkušenostech auditorů se dokládají přehledem počtu vykonaných auditů v běžném roce (min. 5 auditů),
- g) pro prokázání dostatečné praktické zkušenosti z oblasti certifikací v oboru svařování, si Drážní úřad vyhrazuje možnost účasti svého zástupce při certifikačním řízení u výrobce.

V. Dozorování certifikačních orgánů

1. Držitel osvědčení o uznání certifikačního orgánu je povinen oznámit Drážnímu úřadu všechny změny týkající se údajů, skutečností a dokladů, na základě kterých bylo osvědčení uděleno

a předložit o nich doklady do 30 dnů od vzniku změn. O rozšíření uznání o nového auditora je nutno podat novou žádost.

2. Držitel osvědčení o uznání certifikačního orgánu je dále povinen pravidelně 1x ročně předložit přehled certifikačních případů a četnost výkonů auditorů (ve struktuře: firmy, klasifikační úroveň (stupeň) CL, druh auditu, auditori).
3. V době platnosti osvědčení o uznání certifikačního orgánu pro certifikaci výrobců ŽKV prověřuje Drážní úřad minimálně 2x za toto období dodržování podmínek, za nichž bylo osvědčení uděleno.
4. Osvědčení o uznání certifikačního orgánu ztrácí automaticky platnost pokud nejsou plněny základní požadavky a podmínky (odst. 1 a 2), za kterých, bylo osvědčení vydáno, nebo jeho platnost pozastavena, když jsou oprávněné pochybnosti o hodnověrnosti a spolehlivosti certifikačního orgánu.
5. Opětovné uznání certifikačního orgánu je možné na základě nové žádosti, zaslané certifikačním orgánem podle části III. tohoto pokynu.

VI. Prodloužení platnosti uznání certifikačního orgánu

Pro prodloužení platnosti uznání certifikačního orgánu pro certifikaci výrobců ŽKV platí stejné zásady jako při prvním vydání osvědčení (viz část III. a IV. tohoto pokynu - doklady se předkládají, pokud dojde ke změnám.). Certifikační orgán však musí splnit následující podmínky:

- a) certifikační orgán musí doložit, že v uplynulém období platnosti osvědčení vykonal minimálně 10 auditů (myšleno pro 2 auditory) u výrobců ŽKV podle ČSN EN 15085-2 ročně, z toho minimálně dva na úrovni CL1 pro výrobu (P) a opravy (M),
- b) každý jmenovaný auditor musí doložit účast minimálně na 5 auditech podle normy ČSN EN 15085-2 ročně (certifikační, dozorové, recertifikační) - nesplněné počty auditů lze nahradit speciálním doplňkovým školením,
- c) nový auditor se musí v rozsahu aplikace řady norem ČSN EN 15085 zúčastnit jako asistent minimálně 5 auditů s již jmenovanými auditory (z toho minimálně 1 auditu u firmy s klasifikační úrovní CL1 pro výrobu a opravy),
- d) pro doložení dostatečné praktické zkušenosti z oblasti certifikací v oboru svařování ŽKV podle ČSN EN 15085-2, vyhrazuje si Drážní úřad možnost účasti svého zástupce při certifikačních řízeních u výrobců ŽKV.

Pokud nebudou tyto podmínky splněny, Drážní úřad platnost osvědčení neprodlouží a žádost o prodloužení zamítne.

VII. Závěrečná ustanovení

Tento metodický pokyn nabývá účinnosti dnem 01.03.2022.

V Praze dne 01.03.2022

doc. Ing. Jiří Kolář, Ph.D.
ředitel Drážního úřadu